

”**KYLLÄ** koti on Somaliassa”, Hooyo toisti ja siirsi kypsat le-
tut lautaselle.

”Mutta minä en ole kasvanut siellä”, Abdirahman sanoi
pettyneenä.

”Tuo poika luulee itseään suomalaiseksi”, Zahra naurahti
pilkallisesti. Abdirahmania ärsytti, miten hänen isosiskollaan
oli jatkuva tarve päteä ja nauraa hänen ajatuksilleen.

”Sinusta ei tule koskaan suomalaista, sinä olet musta mies.
Miksi kiellät alkuperäsi? Nuo ihmiset eivät tule ikinä hyväk-
symään sinua”, isosisko jatkoi hyökkäystään.

Äiti heristi sormeaan, niin hän teki aina, kun lapset kinas-
telivat keskenään.

”Meidän oleminen tässä maassa on vain väliaikaista, joku
päivä me palaamme kotiin”, äiti sanoi. ”Me rakennamme
uuden kodin Somaliaan, odottakaa vain.”

Tuota samaa äiti oli toistellut monet kerrat. Abdirahman
ei ikinä muuttaisi Somaliaan. Mutta sitä hän ei voisi sanoa
äidille. Hooyo vain pahoittaisi mielensä.

Abdirahman oli jo pitkään ihmetellyt siskonsa ajatuksen-
kulkua. Zahra pukeutui aina mustiin, *abaya* peitti koko hänen
vartalonsa. Hän kulki asunnossa rukoushelmet käsissään ja
repi kaikki mainoslehtiset, joissa oli alusvaatemallien kuvia.
”Se on pahalaisen lehti”, hän sähisi. Abdirahmania ihme-
tytti, miksi sisko käytti niin paljon aikaa repiäkseen mallien
kasvot raivon vallassa, ”etkö voisi saman tien heittää koko
lehden roskiin?” Mutta Zahra kävi jokaisen sivun läpi huo-
lellisesti. Pitkät hennan väriset sormet repivät paperit sil-
puksi. ”Luoja, armahda tämän talon ihmisiä synnin teiltä”,
hän rukoili, keräsi silpun lattiaa ja vei sen roskiin.

Iltaisin koko perhe katseli uutisia Somaliasta. Taas oli jossain
pommitettu, kiihtynyt toimittaja melkein huusi, eikä Abdirah-
man saanut mitään selvää hänen puheestaan. Äiti näytti jär-
kyttyneeltä. Joskus hän hermostui niin, että heitti kaukosää-
timen seinään. Tänään hän kuitenkin joi rauhallisesti teetä ja
tuumasi, että pommitettu alue oli kaukana hänen kotikaupun-
gistaan. Abdirahman ja Zahra istuivat hiljaa, heidän velvolli-
suutensa oli katsoa myöhäis-uutiset äidin kanssa. Abdirahman
olisi halunnut katsoa Suomi-Ruotsi-jääkiekko-ottelua, mutta
äiti ei sellaista hyväksynyt. ”Suomen peli ei ole tärkeämpi kuin
uutiset meidän kotimaasta”, hän tokaisi ärtyneenä.

ABDIRAHMAN heräsi ennen kuutta ja lähti kävelemään bus-
sipysäkillä kätet taskussa.

Toni odotti häntä yrityksen edessä. He paiskasivat kättä.
”Mun vuoro on ennen sinua”, Toni virnisti tupakka kädessä.
Hän jätti jämat Abdirahmanille, sitten he menivät sisään.

”Toni Järvinen”, kutsui ääni toimistohuoneen ovelta.

Abdirahman odotti vuoroaan hermostuneena. Hän halusi
säastää osan palkasta ostaakseen liput Tuska-festareille. Hän
halusi kuunnella synkkää musiikkia ja yöpyä teltassa. Suu-
rimman osan palkasta hän antaisi äidille, joka lähettäisi rahaa
sukulaisille Somaliaan.

Hän hengitti syvään, muisti opinto-ohjaajan sanat. ”Ensi-
vaikutelma on tärkeä. Muistakaa hymyillä ja kätellessänne

katsoa suoraan silmiin. Mutta muistakaa että me suomalaiset
emme pidä siitä että tullaan niin lähelle. Kätteleminen jäl-
keen ottakaa muutama askel taaksepäin.”

Abdirahmanista oli tuntunut, että opettajan sanat oli tar-
koitettu erityisesti hänelle. Opettaja selvästi oletti, ettei hän
ymmärtänyt suomalaisia tapoja, vaikka oli asunut täällä koko
ikänsä. *Me suomalaiset* kaikui ikävästi Abdirahmanin kor-
vissa. Halusiko opettaja korostaa eroa hänen ja normisuo-
malaisen välillä, vähätellä hänen kokemuksiaan?

Abdirahman tunsu suomalaiset tavat. Hän istui bussissa
hiljaa eikä metelöinyt, paitsi kerran humalassa. Hän ymmärsi
ystäviensä rankkaakin huumoria ja oli mukana kaikessa.

Abdirahmanin kädet hikoilivat, jännitys tuntui vatsassa.
Hän pyyhki käsiään housuihin ja yritti hengittää rauhallisesti.

Ovi avautui, ja Toni ilmestyi hymyilevänä ja itsevarman
oloisena. Hän taputti ystäväänsä olkapäähän, ”hyvin se menee”,
hän sanoi kannustavasti. Tonin sanat rauhoittivat.

Hän astui huoneeseen ja huomasi että toinen kengän-
nauha oli auki. Hän kumartui sitomaan sen ja kohottautui
anteeksi pyydellen. Oven avannut nainen tuijotti häntä sano-
matta mitään.

”Hyvää päivää”, Abdirahman sanoi iloisesti ja odotti, että
pöydän takana istuva mies ojentaisi hänelle kätensä. Mutta
mies vain tuijotti papereitaan. Nainen viittasi hänet istumaan
ja istui itsekin sivummalle. Abdirahman istui pöydän edessä
olevaan tuoliin ja pani kädet polvien päälle.

Mies selasi papereitaan, nainen tuijotti lattiaa.

”Olen lukenut teidän nettisivuiltanne, että teillä olisi
kesätoita tarjolla”, Abdirahman aloitti. Hän yritti kuulostaa
vakuuttavalta eikä epätoivoiselta.

”Niinkö”, sanoi mies ja katsahti häneen ensimmäisen ker-
ran. Miehen pehmeä ääni yllätti.

”Onko sinulla työkokemusta?” nainen kysyi epäilevästi.
Abdirahman kertoi tehneensä kaikenlaista. ”Olen leikannut
nurmikoita ja hoitanut vanhusten kauppa-asioita, seitsemän-
toistavuotiaana ei moneen paikkaan voi vielä hakea.”

”Kuinka monta vuotta olet asunut Suomessa?” nainen jatkoi.

”Koko ikäni”, Abdirahman vastasi lyhyesti ja hymyili, hän
ei halunnut kuulostaa työkeältä eikä ylimieliseltä. ”Kirjoituk-
set ovat edessä ja tähtään ammattikorkeakouluun. Olen kiin-
nostunut minkälaisesta työstä tahansa.”

Hiljaisuus syveni, ihan kuin kuulijat yrittäisivät käsittää
mitä hän sanoi.

”Niin mitkä aineet aiot kirjoittaa?” mies kysyi. Nainen kat-
soi häntä pitkään.

Abdirahman kertoi aikovansa kirjoittaa pitkän matema-
tiikan ja luetteli myös kielet, jotka hän aikoi suorittaa. Mies
kuunteli puolella korvalla ja pyöritteli kynää kädessään.

”Niin mistä sinä olitkaan?” Hän keskeytti Abdirahmanin.

”Täältä, niinhän minä juuri sanoin”, hän vastasi ja tajusi kuu-
lostavansa työkeältä. ”Siis olen syntynyt Suomessa”, hän jatkoi.

”Vai sillä tavalla”, mies hymähti.